

Турци кои посъхъ на главъ высоки кълпаци (зюмрета) чърни, щото
въту минувахъ отъ нѣкое си мало низко място трѣбаше да ся на-
вождатъ на доло. Ти въ врема мира минувахъ отъ Азія въ Българія
множество полкове и ся скитахъ отъ градъ въ градъ и отъ
село въ села по години, мачтятъ бѣдни Българи. Тий сѫществу-
вахъ еще до 1828 въ тогдашни бой съ Русия. Султанъ Махмудъ
ги махна и тѣхъ. Гл. 192. Тука ходи дели Димо Дели Димо куру-
жия. Д. 33, 8—9. Тога се здадела незнаена деліа Со сива идица,
личенъ свѣти Георги. М. 31. Бегай, бегай незнаена деліо, Не зборви
ми, не пукви ми сѫрце. *ib.* 65. Слечи твое сильно 'уба'о руво, И я него
да си го облечамъ, Страшень деліа да имъ сѣ гледамъ. *ib.* 101. Када
пашинъ деліа. *ib.* 508. Зажени ся Стоянъ харенъ юнакъ, Та заиска
дели Магдалена. *ib.* 659. Калпаци имъ като на деліе, Коне-те имъ
като на спахие. *ib.* Войводо, крѣвникъ делию! З. 206. Ср. подъ сл.
зюмре оджаги, дишъ-хака.

Дели-бashi **Дели-баша** **Дели-башинъ** (*déliler*, s. pl. *Bra-
tes, corps de cavalerie légère*) с. м. всадникъ азиатской кавалерии, на-
значаемый въ тылохранители военныхъ сановниковъ: До еденъ ми
ги изсѣче, Двѣстѣ ми руси казаци, Триста ми дели-башинъ. Д. 19, 84—86.
Нокъя стана млада Марко'ица, До рамена глава му пресече; Утро само
кога сѣ осѫмна Шпящъ тога страшенъ делибаша. *ib.* 101. Единъ де-
либашинъ дошълъ у единъ бабичъ, и искалъ да му налье медь. Ч. 186.

Деликанли* (сложное изъ *deli Fou* и *qan Sang*) о характерѣ
пламенны, холерическій (син. лудокрѣвний): Юначе лъдо гидю! Де
гидю деликанлю! В. 80. Но млади-тѣ и дѣвици-тѣ сѫ най-неспособни
да уцѣниватъ важность-тѣ на женитбѫ-тѣ. И за това тѣ са наричатъ
деликанли—лудокрѣвни, диви. Л. Д. 1875 р. 69.

Дѣлимъ с. м. толкуетъ Раковскій этимологической игрой вм.
дюлюмъ. См. сл. дюлюмъ*.

Дѣлникъ с. м. будній (рабочій) день (opp. праздникъ): Не
знайте делиник ни празник. Д. 51, 38. По Велигденъ ке те земамъ, По
Велигденъ празници-те, Да не губамъ делиница-те. М. 346. Въ делиникъ—
зелникъ, а въ празникъ—попарникъ Ч. 138. Сѣкой день новичко, на
Великденъ старичко. Казвать томува, кой-то си не варди дрѣхы-тѣ и
въ дѣлникъ са премѣнува. Ч. 228. Прѣзъ дѣлницы-ты трѣбува и
ные да си сврьшишъ работъ, а утрѣ въ недѣлѧ... Л. Д. 1873 р. 243.

Дѣлниченъ ир. 1) будній (opp. праздниченъ): Тукъ въ праз-
никъ цѣлъ день и въ дѣлниченъ день вечеръ всякого е пълно отъ
народа. Л. Д. 1869 р. 134. Ние само недѣленъ день ъдахме печено